

În ce privește acum tulpina aromânească din care ei au fost grecizați, la prima vedere, s'ar părea că ei țin de Aromânii din Pind, mai ales că, dintre toți păstorii aromâni, aceștia sânt care se găsesc astăzi în vecinătatea lor. Totuși, ținând seamă de forma rotundă a colibelor lor, a cărei origine trebuie căutată în Albania, eu înclin a crede că ei sânt resturi din acei Români originari din Albania, pe care Grecii din Acarnania și Eolia îi numeau Arvanitovlahi (vezi aceasta în *Românii Nomazi*, p. 247). Această părere mi-o întemeiez și pe faptul că obiceiurile de la nuntă, despre care am vorbit mai sus, se aseamănă cu aceleași obiceiuri ale Fărșeroșilor. În afară de aceasta, și unele cuvinte cum ar fi șigune, pentru ceea ce Aromânii din Epir numesc țipune (*Românii Nomazi*, p. 257), după aceea generalizarea termenului stane, pentru ceea ce păstorii din Epir numesc cășare, ca și altele care se găsesc la Sărăcăciani, toate aceste dau dovadă despre o apropiere mai mare cu Fărșeroșii. În orice caz, aceasta este o simplă părere. Primii Sărăcăciani desnaționalizați ar fi putut fi și Aromâni din Pind, căci în vremurile mai vechi împreună cu Fărșeroșii se coborau în spre sud și păstori din Pind. La aceștia se vor fi adăogat mai târziu și Aromâni din Albania, de la care Sărăcăciani vor fi moștenit forma colibei și toate celelalte asemănări. Principalul este că ei sânt la origine Aromâni grecizați cu cinci-șase veacuri înainte și, poate, și mai de mult.

Th. Capidan.

11.

Bibliografie și literatură veche.

La Muzeul Limbei Române se păstrează legate la un loc :

1. *Psaltirea în versuri* a lui Dosofteiu, a. 1673;
2. *Acatistul Născătoarei de Dumnezeu* al lui Dosofteiu, a. 1673.

Comparând aceste cărți cu descrierea din *Bibliografia românească veche*, pp. 209—216, constatăm următoarele :

1. *Psaltirea* e completă, cu lipsa foii 88 și cu mici lipsuri la foile 146², 148, 184, 191, 223 v.-229, 241, 242, 244, 245, 246, 247, 265. Foile liminare care cuprind cele două prefețe sânt legate greșit, și anume cele trei foi din urmă, cuprinzând sfârșitul

prefetei dintâiu și prefața a doua sânt legate înaintea celor două foi care cuprind începutul prefetei dintâiu, prin urmare foile limitare urmează în ordinea următoare: 1, 4, 5, 6, 2, 3. În Bibliografie nu se notează că două foi, nu numai una, poartă numărul 262, deși în ediția d-lui Bianu sânt reproduse amândouă foile.

2. Din Acatist se păstrează numai 32 de foi din 48.

Cartea a fost dăruită la 15 Octomvrie 1923 de dl protopop gr. cat. din Cățălul-român, jud. Sălaj, Grațian Flonta, la insistența d-lui revizor școlar Mangu. Din notele de pe scoarțe și de pe foile albe aflăm următoarele: Cărțile au fost legate (poate din nou) cu cheltuiala popii Nicoară din Cățălul-romănesc, la anul 1801. La anul 1822 scrie, în mai multe locuri, odată și latinește, Pop Georgie „feciorul lui popa Nicoară“, tot de acolo, că Psaltirea e a lui. Același an îl întâlnim notat de mai multe ori. Frumoasă e următoarea notă: „Legiuit stăpân acești(i) cărți sânt eu Pap Georgie din numit satu Cațălu rumănesc varmeghe Crasni(i)“. În altă notă se spun următoarele: „Această sfântă psaltire în verș este a lui Ipiean Ioan din Cățălul romănesc precinstita varmeghiia Crasni(i). Anul 1828“. Probabil că acest Ipiean, care mai iscălește și în altă parte Ipean, eră originar din comuna Ip, tot din județul Sălajului, în spre Bihor. Mai găsim următoarele nume notate pe acest volum: „Oana Onului Marie, Ludovicus Babes, A. 1822, popa Andreiu Deleu, Gavril Gălgău, diacul adecă cântărețul din Cățăl“, care semnează și ungurește, punând înainte latinescul „Scripsit“ și continuând: „Golgo Gabriel a kecelei deák mikor 18 esztendős voltam“ (= când am fost de 18 ani). Într’altă notă zice: „Această carte o am scris eu Gălgău Gavril“.

Mai interesante sânt însă niște versuri scrise cu creionul pe foia albă lipită pe tabla de la urmă. Ținând seama de scri-soare și de data legăturii (a. 1801), despre care e vorba acolo, credem că versurile au fost compuse pe la începutul veacului trecut sau copiate de cineva de pe altă carte. Iată-le

Această carte (-i) tocmită
de mine (?) și de mine izvodită.
O am făcut și o am tocmit,
șohan nu o am tâlnit.
Că cerneala n’au fost bună
și condeiu de împreună,

Mâna încă-i vinovată,
 precum scrisele arată,
 și toate fiind (?) vinovate
 cine n'a crede, să cate (?),
 că va vede că am ispășit (?),
 nu va zice că am mințit,
 că de când în lume . . .
 n'am auzit . . .
 să fi fost în sat la noi,
 ba încă nici la voi,
 să fi fost un tipograf,
 bătr ni ci cât de slab,
 dar eu am tipărit,
 că d(u)hul sf(â)nt m'o întărit,
 și cine au fost tipăritoriul,
 împreună legătoriul
 același.

În același volum s'au găsit și două foi dintr'o Psaltire mai nouă, probabil din vremea din psaltrile tipărite la Buzău la începutul secolului al 18-lea. Ele cuprind ps. al 77-lea, v. 1—8, 36—48.

C. Lacea.

12.

Bibliografie veche.

În biblioteca Domnului Tache Băjan din Rucăr, județul Muscel, se păstrează un *Ceaslov slavo-român*, din a. 1743, neînregistrat, până acuma, după cât știm, de nici un bibliograf. În 8° mic, cu 193 foi numerotate cu mâna. Faptul acesta, precum și împrejurarea că despre această carte încă nu s'a știut nimic până acuma, ne fac să credem că a fost tipărită într'un număr mic de exemplare.

Iată titlul cărții :

Ceasoslovă ce cuprinde întru sine slujba vecerniei, și a Utrenii, și a altor slujbe trebuincioase. Tipăritu-s'au în zilele prè înălțatului Domnă Io Mihăi Răcoviță Voevodă. Mitropolit a toată țara fiind Kyr Neofit. Cu cheltuiala iubitoriului de Dumnezeu Episcopul Buzăului Kyr Methodie. În sfânta Episcopie a Buzăului. Leatū 7251. De Ioan Stoicovici Tipografu.

C. Lacea.